

VERHELDEREMANEN

Artistieke arbeid is het verdonkeremanen
van wat de maker ten diepste bezighoudt
terwijl hij eropuit is zich te bekwamen
in het Grote Werk en zich te bewijzen
in de Steen der Wijzen met zilver en goud.

In het vuur van het hart blakert alles zwart
wat vol zit van duister en onzuiverheden
om als alchemist te kunnen binnentreden
in het verborgen rijk van de prima materia.
Het tumultueuze heden van de metafysica.

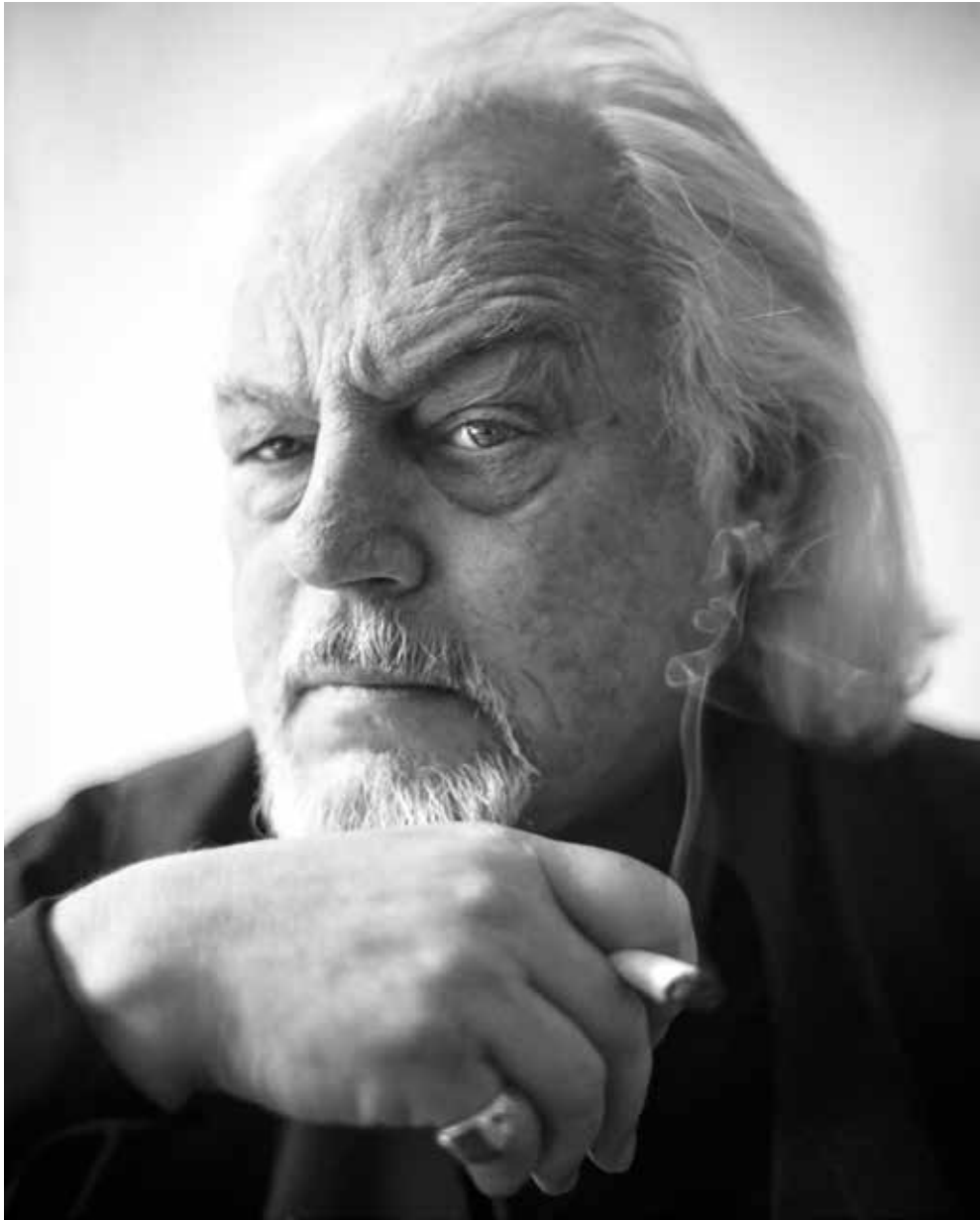
De eerste materie zal zich pas openbaren
als de zwarte kraai die hij aanvankelijk is
vrijkomt uit de stof. Het is zaak te vergaren
al wat in aanmerking komt voor bekentenis.
Het resultaat laat zich dan verhelderemanen.

VOLLE MAAN

Los van haar ankers drijft het lichtschip
traag in glorie door de oceaan van de nacht
en zet een blanke berk in de voorjaarstuin
hoog in koele gloed en zilveren glans.

Heerseres in het duister van het hemelruim.
Van het onaangedane het pertinente grondbegrip.
Soeverein en ongenaakbaar is ze in haar macht
waarmee ze toverzacht het hart raakt nochtans.

ONVERANDERD

Het is duizend jaar geleden
dat ik nog maar zeventien was.
Die tijd veranderde in het heden
toen ik mijn oude teksten herlas.

Van elke regel en ieder beeld
weet ik nog hoe ze zijn ontstaan.
Hoe er is geworsteld en gespeeld.
Zelden of nooit geheel voldaan.

Na zoveel intens doorleefde jaren
ben ik vrijwel dezelfde gebleven.
Even turbulent en onervaren
en minstens zo onbedreven.

SCHIZOMYCETES

Toen ik terugging in de tijd
waarin ik mezelf ging zien zag
ik met scherpste hoe ik nu vastbijt
in het woord dat splijt en gist.

Een oud en betekenisvol verdriet
dat nooit mag worden uitgewist.
Dat mee moet gaan van dag tot dag
als splijtzwam voor de individualist.

TERMINATOR

De nacht is een duisterrijk geschenk.
De dag een triomftocht van het licht.
Tezamen scheppen zij het evenwicht
tussen wat was en is en wat ik bedenken.

Als terminator over de harde schijf
met schijngestalten van het bestaan
schuift wat ik blindelings beschrijf.
Badend in het licht van zon en maan.

VOGELKELEN

Niet het vermogen om licht te vangen
maar om licht te stralen van binnenuit
is wat woorden maken tot een gedicht
dat onverstaaanbaar is als het gefluit
van vogels dat schel dan wel vederlicht
klinkt vanuit hemelvlucht en struikgewas
van leeuwerik en nachtegaal tot het gekras
van kraai en vulgair schreeuwende meeuwen.
Al het geschetter is gezang van alle eeuwen
uit levensdrift en ingeboren oerverlangen
dat stellig op geen enkel misverstand stuit
en alom hartstochtelijk wordt ontvangen.

VERSCHEMERING

Schaduwen duiken uit zichzelf op
en drinken licht in zachte gulzigheid
bij nadering van de nacht die een sluier
legt over vorm en kleur en wat in optimisme
is bedacht toen zoveel nog zichtbaar was.

Geuren maken zich uit de stilte los
en geven ruim baan aan het mysterie
dat bloeit en lonkt in het licht van de maan
en het duivels glorieuze droomperspectief.
Ik ga wel gemutst op de onzekerheid aan.

Maar diep in de schoot van het duister
ontmoeten wij het onraad dat huist er.

AMOREEL

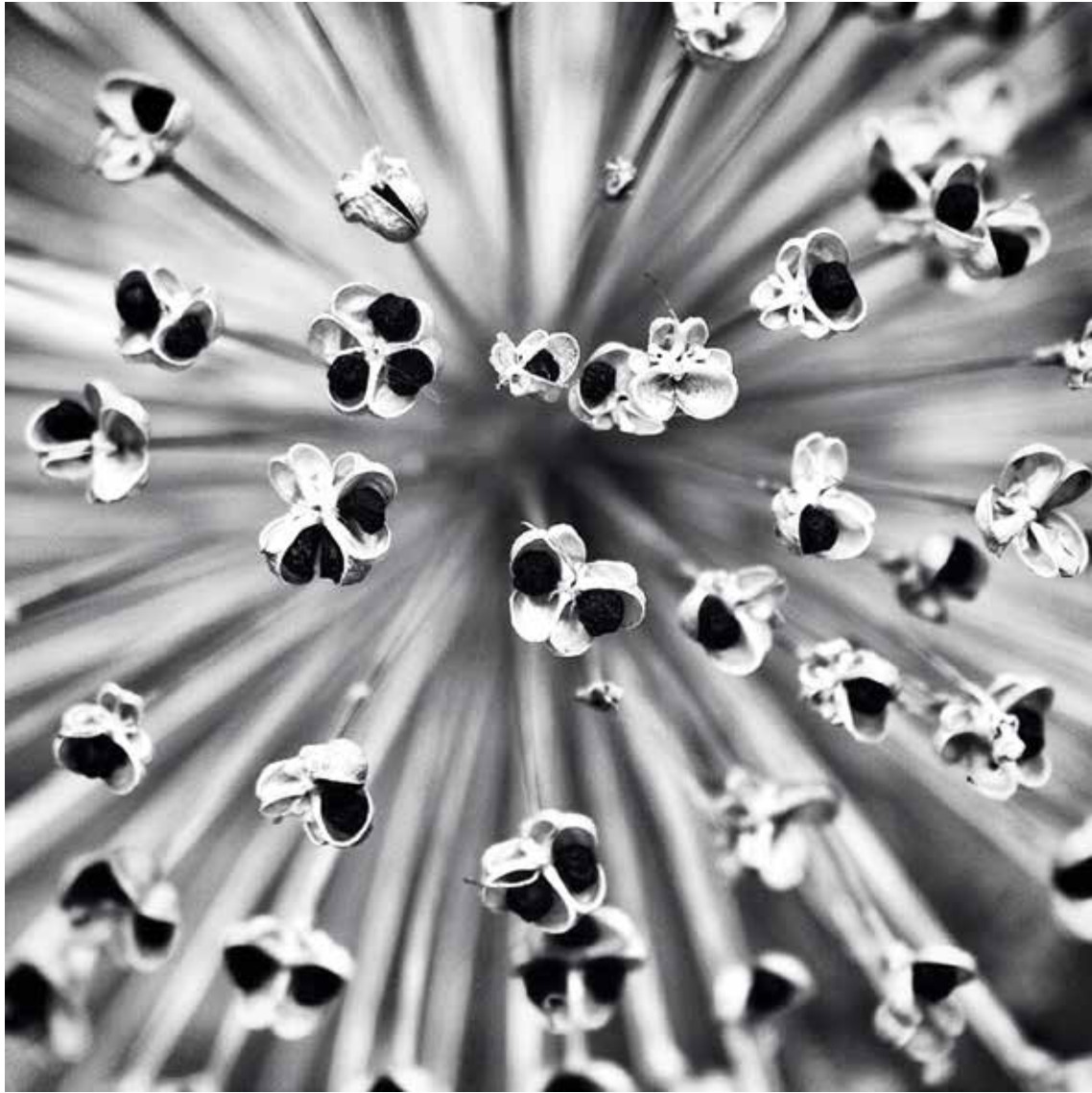
Voor de uittocht kiezen met maan en sterren in de rug.
Met lege handen heen en met lege handen terug.
De groene landen onder water niet betreden.
Zonder was in de oren doof voor het gezang
van de Sirenen die van verre tot de dood bekoren.
Springen van de hoge brug zo lang het elastiek
kan rekken. Een neerwaartse piramide loodrecht
op het onpeilbare af. In beelden het leven opwekken
tot een saluut aan het amorele dat koel en soeverein
instinctief de absurditeit als een geschenk begroet.
Het is klaarblijkelijk om het even of dit iets ertoe doet.
Niets te verliezen. Niets te stelen. Niets te geven.

NACHT

Melkwit kleurt de maan de jachtvelden
van wind en water in de grondeloze nacht.
Het adelaarsnest van stormen en ontelbare
visioenen. De gulzige en gapende muil van
duizelingwekkend verlangen dat bij daglicht
zonder mankeren en argeloos een dutje doet.

PINKSTEREN

Dat het dag mag worden onder
het donker gebrek van mijn pen.
De uitstorting van de heilige geest
is geen verzinsel. Ik schrijf dus ik ben
als inkt die vloeien zal als een lichtval
in de vroege ochtend over golvend gras.

VERLOSSING

Schermbloemigen staan met bossen
langs de kant het voorjaar te bezweren
in hun wilde pracht. Langzaam lossen
zij op in de als een dief naderende nacht.
Niet laten ze zich aan het duister bezeren.
Er komt een nieuwe dag om met kracht
in het volle licht zich weer uit te dossen
en hun pronkzucht ongeremd te etaleren.
Een feest ter manifestatie om te verlossen.

ZOMERAVOND

Graslanden huilen zoete geuren
in het late licht dat van bomen
langs de sloot lange schaduwen
werpt totdat alle aardse kleuren
die het komend duister schuwen
toch weer lopen in een hindernis.

Boeren hooien - voordat het gaat
regenen - dat het een lieve lust is.
Volle maan die nog op zich laat
wachten moet in de klare nacht
de stilte mild en met witte pracht
tot een nieuwe zomerdag zegenen.

ACHTERVOLGD

Ooit gesnoeid de boom met een te zware last
aan vruchten wil van geen ophouden weten
nu de gong van het bloeien weer heeft geklonken.

Hij zoekt ogenschijnlijk schuchter en op de tast
met vogels op de nog vrijwel bladerloze takken
naar een explosie van bloesems om vreugdedronken

zoals Charley Toorop en Vincent van Gogh bezeten
en tomeloos hebben verbeeld met olieverf en kwast.
Achernagezeten door dromen en vele ongemakken.

RIJP

Judaspenning verzilvert in de tuin
nu de winter nadert en luchten kermis
spelen boven de ontbladerde kruin
van de koninklijke berk die groeien
wil en triomferen als teken van leven
en die van geen kaalslag wil weten.

Maar seizoenen blijven eeuwig weven
het tapijt van de verwisseling. Bloeien
en versterven en van alles ertussenin.
Rijp tovert plotseling de beeltenis
van de dood om in een niet te meten
paradijs van licht en ontvangenis.
Zie wat komt onbevangen en ruim.

WINTER

Een wasbleke schijf de zon die kiekeboe speelt
achter het schuivende sluierkleed van de winter
die zich nu nestelt in de atmosfeer. Zo begint er
de koude slaap van weleer die tot inkeer beveelt.

Vlammende kleuren zijn door de bomen losgelaten
die naakt en sereen in het vliedunne licht de hemel
insteken. Het is voorlopig gedaan met alle gewemel
van lichtzinnigheden. Ingetrokken zijn de mandaten

voor een losbandig bestaan. Vooral als dan het duister
is ingevallen komt al wat in beweging was stil te staan
en verschijnt heel geruisloos op kousenvouten de maan
als wintergodin in een koele mantel van pracht en luister.

ONDER EEN ANDERE HEMEL

Monir Goran

Het is een diep geworteld verlangen
om gedurende dit tumultueuze bestaan
in oude klanken signalen op te vangen
en in nieuwe harmonieën op te slaan
die als een vuurslag het hart in gaan
en ruimte scheppen om onbevangen
als onder een andere hemel spontaan
de magie van verzoening te ondergaan.

SPIEGELINGEN

Ik zie een dichter onder de maan
in een bootje op spiegelend water
en wil maar denken dat het Li Bai
oftewel Li Tai Po is. Die laat er
dronken geen twijfel over bestaan
dat hij haar met een reuzenzwaai
eindelijk in zijn armen sluiten kan
zoals zij daar binnen handbereik ligt
te wiegen in blinkende rimpeling
als het bevrijdende ultieme gedicht.
Wat hem heel duur kwam te staan.

Maar nu ik - ouder wordende man -
gewend raakt aan rijke versimpeling
besef ik zelf deze dronkaard te zijn
die als equilibrist niet zijn evenwicht
verliest boven wonderen van schijn
en wateren van vervoering en wijn

Colofon

Verhelderemanen is het vijfde cahier in een serie van vijf onder de verzameltitel *Het eeuwige even*. Een bundeling van sentimentaliteiten met gedichten van Gerrit Luidinga (1942) en fotografie van Carla Vermeend (1956).

Het eerste cahier is uitgegeven in 2013 onder de subtitel *Troostbomen* met fotografie van Hans van Ommeren (1948). Het tweede cahier onder de subtitel *Het eeuwige even* met fotografie van Bart van Ulden (1965) verscheen in 2015. Het derde cahier onder de subtitel *Sentimentaliteiten* met fotografie van Marianne den Engelsman-Dams verscheen eveneens in 2015. In 2017 zagen de overige twee cahiers gelijktijdig het licht onder de subtitels *Schorremorriemeester* (4) met fotografie van Robin van der Bij en *Verhelderemanen* (5) met fotografie van Carla Vermeend.

Met dank aan Hans van Ommeren, Emmy Luidinga-Cino, Marianne den Engelsman-Dams en Kees Borsboom.

© 2017, 1ste druk. Een uitgave van Stichting *de* Verbeelding Woerden.

Oplage: 400 exemplaren.

Grafische vormgeving: Trea Hooegeveen.

Omslag: Hans van Ommeren, Trea Hooegeveen.

Druk- en bindwerk: Pascal / Libertas, Utrecht.

ISBN: 978-90-804422-3-8